

ambulant samt anden virksomhed, som overvejende består i udearbejde eller arbejde på ikke fast arbejdssted.

Når restaurations-, hotel- og lign. virksomhed er medtaget under § 16, uanset at sådan virksomhed i almindelighed foregår på fast arbejdssted og i mange henseender må ligestilles med butiksvirksomhed, skyldes det, at mange af de i § 14 givne bestemmelser ikke passer på restaurationsvirksomhed m.v. Spørgsmålet om de foranstaltninger, der herefter skal træffes for personalet, bør derfor løses på samme måde som for de øvrige af § 16 omfattede virksomheder.

De forskelle, der gør sig gældende mellem på den ene side handels- og kontorvirksomhed og på den anden side håndværks- og industrivirksomhed vil der kunne tages hensyn til ved regulativer, udfærdiget i medfør af § 11.

Med hensyn til de enkelte regler i § 14 bemærkes følgende:

Til nr. 1. Loftshøjde. I fabrikkoven af 1913 er det i § 7, stk. 1, 1. pkt., bestemt, at loftshøjden i arbejdslokaler ikke må være under 2,5 m i de under tilsyn hørende fabrikker og værksteder, der indrettes efter lovens ikrafttræden.

I overensstemmelse hermed er det i forskrifterne for fabriktilsynets virksomhed og i de forskellige regulativer bestemt, at afstanden mellem gulv og loft i arbejdsrum skal være mindst 2,5 m. Hvis den frie loftshøjde er væsentlig indskrænket ved drivværk, skal afstanden dog være mindst 3 m.

For bygninger, der er opført forinden fabrikkovens ikrafttræden (den 1. december 1913), kan der under særlige omstændigheder af arbejds- og socialministeren efter indhentet betænkning fra arbejdsrådet indrømmes undtagelser fra bestemmelsen om loftshøjde.

I bageriregulativet af 17. marts 1931 § 4 er det for nyanlæg (og væsentlig omdannelse af ældre anlæg) bestemt, at afstanden mellem gulv og loft i arbejdsrum skal være mindst 3 m (i ovnrum 2,5 m). Dog er direktoratet for arbejds- og fabriktilsynet i tilfælde, hvor en væsentlig forbedring af arbejdslokalerne vil medføre uforholdsmæssige bekostninger, for så vidt 3 m's loftshøjde samtidig skal tilvejebringes, bemyndiget til at tilstå afvigelser fra dette krav.

I den i de indledende bemærkninger omtalte „Model Code“ er det foreslået, at arbejdsrum i nybygninger skal have en loftshøjde af mindst 3 m.

Uanset dette har man fundet det rime-

ligt at blive stående ved det af arbejdsrådet fremsatte forslag om, at arbejdsrum skal have en loftshøjde af mindst 2,5 m, dog at loftshøjden, hvor der foregår en stærk udvikling af hede, fugtighed, støv, os, røg, stank og lign., eller fremkommer giftige eller eksplosive luftarter, eller hvor der under loftet findes drivværk i væsentligt omfang, skal være mindst 3 m.

Hvad angår lokaler, der benyttes til *handels- og kontorlokaler*, synes det rimeligt at kræve en loftshøjde af 2,5 m, men også her gælder det, at direktoratet ved § 13 vil kunne bemyndiges til at indrømme lempelser, en bemyndigelse, som der i en vis overgangstid vil være anledning til at gøre brug af i en række tilfælde.

Til nr. 2. Luftrum. I fabrikkoven er det i § 7, stk. 1, bestemt, at arbejdslokaler ikke må overfyldes med arbejdere, i hvilken henseende det skal iagttages, at hver samtidig beskæftiget arbejder erholder mindst 8 m³ luftrum, dog at dette luftrum efter virksomhedens art kan kræves forøget ved regulativerne eller — hvis regulativ ikke er udfærdiget — ved tilsynets bestemmelse i hvert enkelt tilfælde, dog ikke udover 12 m³. I forskrifterne for fabriktilsynets virksomhed kræves det, at embedslægens erklæring skal indhentes, når tilsynet formener, at der skal gives påbud om luftrumets forøgelse udover 8 m³.

Såvel i regulativerne som i forskrifterne er det bestemt, at det for hver arbejder krævede luftrum ikke må indskrænkes væsentligt ved oplag af råmateriale og færdigt arbejde.

Opfyldelse af reglerne om luftrummet overflødig gør ikke kravet om en passende luftfornyelse i arbejdsrummene.

Efter lovforslaget kræves det, at arbejdsrum skal indeholde et luftrum af mindst 15 m³ for hver i rummet beskæftiget arbejder, dog således, at der ved beregningen af luftrummet ikke tages hensyn til en loftshøjde af over 4 m, og at arbejdstilsynet kan kræve luftrummet forøget — dog ikke udover 25 m³ — i rum, i hvilke der foregår stærk udvikling af hede, fugtighed, støv, os, røg, stank o. lign. eller fremkommer giftige eller eksplosive luftarter, eller hvor andre særlige forhold gør sig gældende, f. eks. betydelig tilgang af kunder i butikslolaler, medens kravet om 15 m³ luftrum pr. arbejder dog kan nedsættes til 10 m³ i tilfælde, hvor der er truffet særlige foranstaltninger med hensyn til luftfornyelse.

I „Model Code“ er minimum sat til 11,5 m³, således at der ikke regnes med højder over 3 m.